

EN KÄRNVAPENFRI VÄRLD - VISST ÄR DET MÖJLIGT!

Falu FN-förening har gjort en utställning om kärnvapen

Denna text tar upp de viktigaste punkterna i utställningen. Vill du se hela utställningen så kan du hitta den här: <https://fn.se/falun/>

Kärnvapen är det farligaste vapen som finns.

Ett kärnvapenkrig får fruktansvärda konsekvenser både lokalt och globalt. Lokalt dödas 100 000-tals människor direkt, kroppar förångas av värmen, tryckvågen slår sönder allt på flera mils avstånd – både levande och byggnader – infrastruktur inklusive sjukvården slås ut. Många människor dör direkt av den radioaktiva strålningen, andra drabbas senare, t o m flera generationer senare. En kärnvapenattack får även globala konsekvenser. Stoft från brinnande städer förs upp i atmosfären där det cirkulerar i årtal, vilket hindra solinstrålningen med s.k. atomvinter som följd. Detta leder till en global katastrof med missväxt och massvält och troligen kollapsar hela den mänskliga civilisationen. Det finns inga vinnare i ett sådant krig.

FN reagerar

Efter andra världskriget och atombomberna över Hiroshima och Nagasaki sa världen "aldrig mer". FN:s Generalförsamlingens första resolution 1946 lydde "att inrätta en kommission som ska framlägga konkreta förslag i syfte att eliminera atomvapen och andra massförstörelsevapen från de nationella arsenalerna".

Hur gick det sedan?

1949 sprängde Sovjetunionen sin första atombomb, vilket blev inledningen på Kalla kriget. Därefter följde Frankrike, Storbritannien, Kina, Indien, Pakistan. Israel och Nordkorea. Under Kalla Kriget tillämpades en kärnvapendoktrin som gick ut på att ingen stormakt skulle våga angripa den andra, eftersom man då själv skulle bli angripen. Denna terrorbalans innebar en ständig kapprustning för att få ett övertag.

År 2019 fanns ungefär 14 500 kärnvapen. 95 % i USA och Ryssland och resten i de andra kärnvapenstaterna. 1 800 kärnvapen står redo att avfyra inom loppet av några minuter med en sprängkraft motsvarande 50 000 Hiroshimabomber.

Provsprängningar

För att utveckla vapnen har ca 2 000 provsprängningar genomförts, de flesta i områden där ursprungsbefolkningar har dominerat. Områden har blivit obeboeliga, vattnet har förgiftats av radioaktivitet, människor har drabbats av sjukdomar, det har skett en ökning av fosterskador.

Incidenter

Vid minst 25 tillfällen har vi varit nära ett kärnvapenkrig, vid flera tillfällen väldigt nära. Anledningarna är av teknisk art men även den mänskliga faktorn spelar roll. Varningssystem måste övervakas av människor dygnet runt. Många olyckor sker nattetid som resultat av trötthet, uttråkning och extrem sömnbrist.

Ekonomi

Att få en bild av vad kärnvapen kostar är svårt, dels pga hur kostnaderna redovisas, dels för att det är svårt att förstå så stora belopp. Sedan utställningen färdigställts har två rapporter kommit, som gör siffrorna mer förståeliga:

De nio kärnvapenstaterna spenderade 2019 72,9 miljarder dollar på kärnvapen. Det motsvarar 138,7 dollar varje minut hela året! Det är dessutom 7,1 miljarder dollar mer än vad de spenderade 2018 ("Enough is Enough, ICAN", 2020).

USA spenderade 35,1 miljarder dollar på kärnvapen 2019. Detta skulle t.ex. räckt till 300.000 intensivvårdssängar, 35 000 respiratorer, årslöner för 150 000 sjuksköterskor och 75 000 lä-

kare. ("Nuclear Spending vs Healthcare", ICAN, 2020)"

Kampen mot kärnvapen

Parallellt med upprustningen under kalla kriget har beslut tagits om kärnvapeninskränkningar. Dessa har ofta drivits på av en stark folklig opinion, ex förbudet mot atmosfäriska provsprängningar, som kom till efter massiva protester från bl.a. amerikanska mödrar då forskare funnit strontium från provsprängningar i barns mjölkänder.

Efter kalla krigets slut runt 1990 följde en tid av avspänning då flera bilaterala nedrustningsavtal slöts. De senaste åren har spänningarna i världen ökat och avtalen har antingen sagts upp eller kommer troligtvis inte att förnyas.

NPT, Icke-spridnings-avtalet, trädde i kraft 1970 som internationell lag. NPT-avtalet är idag det viktigaste multilaterala avtalet för nedrustning. Utan detta avtal hade vi troligtvis haft fler kärnvapenstater. NPT följs upp vart femte år och på dessa uppföljningskonferenser har fokus successivt ändrats till att handla om de humanitära aspekterna på kärnvapen.

Ur detta har utkristalliserats att FN:s generalför-samling med stor majoritet antog konventionen om ett kärnvapenförbud den 7 juli 2017. När ett land signerar en konvention beslutar man att arbeta för att landets högsta politiska instans, i vårt fall riksdagen, ska göra konventionen juri-diskt bindande och skriva in den i landets lagar.

Kärnvapenförbudet gäller först när minst 50 länders parlament ratificerat. Allt fler länder väljer att ratificera kärnvapenförbudet och på FN:s 75-årsdag blev man 50. Sveriges regering har valt att varken signera eller ratificera. Detta trots att en betydande majoritet (78%) av svenska folket vill att Sverige undertecknar FN:s kärnvapenförbud enligt SIFO:s undersökning 2019.

En kärnvapenfri värld så kan det bli möjligt!

Vi har gjort det förr – vi kan göra det igen! Mass-förstörelsevapen som landminor och klusterbomber har förbjudits med hjälp av en folklig opinion!

- Lär dig mer. Gå in på olika fredsföreningars hemsidor
- Ställ krav på dina politiker så att de agerar för ett kärnvapenförbud. Vi vet att många enskilda politiker i partierna är för ett förbud. De behöver känna vårt stöd!
- Cities Appeal – runtom i världen uppmanar städer sina regeringar att skriva på kärnvapenförbudet. Washington D.C. Paris, Sydney, Berlin, Bergen listan blir ständigt längre.
- Verka för att din egen kommun ska bli en kärnvapenfri zon! Lämna in ett medborgarförslag.
- Gå med i en FN-förening. De är en del av den svenska FN-rörelsen och knutna till svenska FN-förbundet. Föreningarna är partipolitiskt och religiöst obundna. Arbetet vilar på FN:s så kallade tre pelare, vilka är: Fred, säkerhet och nedrustning. Hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning. Mänskliga rättigheter och demokrati

I nuläget satsar Falu FN-förening på att påverka regeringen att skriva på FN:s konvention om kärnvapenförbud.

Gå gärna in på vår hemsida: <https://fn.se/falun/> och se mer vad vi håller på med.

Kontakt: Cecilia Bergh. Telefon: 070-339 26 41.

E-post: a.cecilia.bergh@gmail.com

Falun 17 november 2020

EN KÄRNVAPENFRI VÄRLD

